

• FØROYA • SOCIAL-DEMOKRAT

FRÆLSI

JAVNAÐUR

BRÓÐURSKAPUR

Nr. 4

Lýsingaprisur fyri petitreglu: 40 oyru á 1. síðu, 30 oyru á 3. og 4. síðu

Mánadagin 25. januar 1943

Bladið verður bilagt á posthúsinum, og kostar kr. 1,50 + porto um fjórðingsárid

17. árg.

Okkara rættindi í Íslandi eru tryggjað, so leingi heimsbardagin heldur á.

Góðkendi Bretland, at ein fyribils í tess hondum verandi partur av einum øðrum ríki uttan samráðing við hin partin av ríkinum reiv seg leysan og tók fullveldi, var tað harvið bundið at góðkenna, at ein møguligur lutur av tí bretska samveldinum, meðan hann undir krignum er tikin av og í valdi axalandanna, kundi uttan samráðing við bretska stjórnina ríva seg úr sambandinum við Bretland og taka fullveldi.

Hetta skilur hvør maður.

Stóra Bretlandi vildi ikki ganga við til hetta princippið.

Churchill forsetisráðharri Bretlands segði tí í útvarpinum, tá ið Bretar hersettu oyggjar okkara, at Føroyar skuldu verða latnar aftur til eitt fritt Danmark, tá ið kríggið var at enda.

Hetta var støða Bretlands.

Hesa støðu skiltu vit við tað sama. Vit vóru tí fullkomuliga greiðir yvir, at alt loysingarprát tí var í tóman heim, meðan kríggið stóð á, og var ein kraftarspilla.

Tað er av fólkaflakkinum sterkt hildið fram, at Íslendingar nú beinavegin aftaná valini, ið eru farin fram har uppi, vildu slíta øll bond við Danmark.

Men niðanfyrirstandandi fjarrit frá Íslandi tykist at sýna, at Amerika, ið hevur hersett Ísland, hevur tikið somu støðu yvir fyri Íslendingum, sum Bretar hava tikið yvir fyri Føroyingum. Í fjarritinum verður beinavegin sagt, at allur tanki um at taka »forbundslógina» av, meðan kríggið varir, er uppgivin.

Fjarrit til amtmannin:

Reykjavík, 13/1.43.

DERES TELEGRAM 8 JANUAR DANSK ISLANDSK FORBUNDSLOV STADIG GÆLDENDE OG PLANER UTIDIG OPHÆVELSE BORTFALDET. ERKLÆRING DEŠANGAAENDE AFGIVET AF FØRSTEMINISTER 5 OKTOBER KOPI HERAF AFSENDES. HENHOLD HERTIL BEVARER DANSKE STATSBORGERE RETTIGHEDER UBESKAARET INDIL FORHANDLING OM FREMTIDIGE FORHOLD MULIGE, BREV FØLGER

FONTENAY DANISH MINISTER

So eyðmjúkur má ein vera fyri at vera limur í sjóvinnubankráðnum.

Javnaðarmenn hava sum monnum kunnugt ongatið verið samdir við menn um, at vøruhandilin skuldi bara vera »supplerende».

Okkara støða var, at handilin skuldi taka sær av vørutilførsluni í stórum.

Vit taptu, og »suppleringsstøðan» vann.

Hetta hevur kostað landinum kanska milliónur.

Fyrirverandi handilsstjórin sjóvinnubankráðslimurin J. O. Joensen visti seg í virki sínum at anddøva ímóti, at vøruhandilin fór útum ta trongastu »suppleringsrámmu», hóast t. d. javnaðarmenn í hvussu er á hvørjum einasta vørunevndarfundi troðkaðu á hann at bestilla í stórum av flest møguligum vørum.

P. M. Dam varð tí keddur av

hesari ævigu átroðkan og togan fyri at fáa gjørt vøruhandilin meira stórtæknan og gav seg tí burtur úr vørunevndini.

Hann unti tó vøruhandlinum blaðfrið.

Men tá ið so Thorsten Petersen sum umboðari fyri tann flokk, ið hevði verið við til at valt vøruhandilsstjóra J. O. Joensen, og sum altíð hevði verið ímóti, at vøruhandilin skuldi viðkast, leyp á vøruhandilin og skulds setti hann fyri okur, ja enn tá ikki aftraði seg við at sleingja út orð sum »svindul», kundu vit sjálvandi ikki lata vera við at lata Thorsten Petersen vita, at um talan var um vøruokur og »svindul» komu orðini at raka vøruhandilsstjórann J. O. Joensen.

Vit fara tí við hesum orðum at adressera sjóvinnubankráðslims J. O. Joensens harm yvir álop á hann sum vøruhandilsstjóra til tæna hansara bankstjóra Thorstein Petersen.

Bankráðslimur J. O. Joensen veit, at Thorsten Petersen og ikki P. M. Dam skulds sett vøruhandilin (altso vøruhandilsstjórann) fyri at hava selt mjølið 11 oyru kg dýrari enn privatgrossistarnir, at Thorsten Petersen og ikki P. M. Dam á lögtingsfundi brígdadi vøruhandlinum (stjórannum) at hann fyri at kunna selja vøru (grín) til dýrari prisir, hevði goymt tær so leingi, at tær spiltust.

Viðvíkjandi tí grønlandska saltkjøtinum veit J. O. Joensen væl, at tað ikki var P. M. Dam, sum forhandlaði við Godtfredsen um keyp av saltkjøtinum. Men tá ið keypmennir og reiðararnir í útsendingarnevndini mæltu til at keypa kjøtið, gekk P. M. Dam sum táverandi vøruhandilsnevndarlimur við til at telegrafera heim um at keypa kjøtið.

Eisini í hesum føri má J. O. Joensen vera biðin um at adressera sín harm til rætta viðkomandi og ikki til P. M. Dam.

Allir skilamenn hava væntað av

Johs. O. Joensen, sjóvinnubankráðslimi, at hann fór at taka til orða ímóti Thorsten Petersen, sjóvinnubankastjóra, og prógva, at álopið og brigðanin um vøruokur og svindul var burtur úr vón og viti og einans var ein lág illgitan og illsiint roynd at skava út yvir ella fáa tankarnar hjá fólki vendar burtur frá teimum ræðuliga høgu prísnum hjá heildsølumonnunum á vørunum, ið vøruhandilin ikki hevði og tí ikki við sínum prísnum kundi »regulera».

Tað undrar tí mangan mann, at J. O. Joensen ikki bara letur øll álop á seg frá bankastjóranum ganga um seg, sum einki var hent, men fær seg til at kyssa hondina á sínum húskalli, ið bukar hann — og at hann aftrat ger tað í húskallsins eigna blaði, sum hevur greitt frá »umganginum».

So eyðmjúkur má ein vera fyri at vera limur í sjóvinnubankráðnum!

„Dagblaðsins“ ar- móðsálop á P. M. Dam.

Løgið

At »Dagblaðið» í roynd sini at skava út yvir, at bankastjóri Th. Petersen hevur gjørt eitt ræðuligt álop á bankráðslimin fyrrverandi vøruhandilsstjóra J. O. Joensen missir so skilið og samlingina, at tað vekur upp minni um stórroyndina »Ísvirki» í samarbeiði við teir sonevndu »Ísvirkisbátarnar». Hesa fyriteku finga keypmenn og reiðarar í Føroyum kollvelt við at leypa á líka í hvarvinum, tá ið fyritekan stóð í peningatroti vegna ovurstóra saltsildarúgvu á goymslu, ið ikki kundi seljast. Tí tað finnst ikki ærligur fiskimaður í dag, sum ikki bitur á kamp í sinni móti teimum sum kollrendu »Ísvirkisfyritekuna». Var hatið ikki so stórt móti arbeidarafyritekuni, at tað hjá okkara smáu heimligu kreditørunum fyri alt í verðini ráddi um